

ΕΣΤΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1876

Βραβευθέν υπό του έν Παρισίοις Συλλόγου προς ενίσχυσιν των ελληνικῶν σπουδῶν,
ἀξιωθέν ἀργυροῦ μεταλλίου έν τῇ Ἐκθέσει τῆς
Δ' Ὀλυμπιάδος καί χαλκοῦ έν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

Τιμή συνδρομῆς ἑτησίας καί προπληρωτέας: Διά τό Ἐσωτερικόν δρ. 8
διά τό Ἐξωτερικόν φρ. χρ. 10. — Τιμή φύλλου: Διά τό Ἐσωτερικόν
δρ. 0,20 διά τό Ἐξωτερικόν φρ. χρ. 0,20.

Διά καταχωρήσεις ἀγγελιῶν έν τῇ τελευταίᾳ σελίδι κτλ. γίνονται ἰδιαίτερα
συμφωνίαί. — Γραφεῖον: ὁδός Νομισματοκοπέου ἀριθ. 7 παρά τήν
Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας.

1895.

Ἐν Ἀθήναις, 7 Μαΐου.

Ἀριθ. 19.

ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ¹

Φίλοι Κύριοι,

Μέ μεγάλην εὐχαρίστησιν εὐρίσκομαι καί πάλιν έν τῷ μέσῳ ὑμῶν. Πρὸ ἐνός ἀκριβῶς ἔτους εἶχα τήν τιμὴν νά σᾶς ἴδω, τήν ἐσπέραν ὅτε ἐτέθησαν αἱ βάσεις τοῦ καλοῦ σας τούτου συνδέσμου. Αἱ βάσεις ἀνεδείχθησαν στερεαί, ἐάν ἐπιτρέπεται νά κρίνωμεν ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐπιτυχίας. Διά τήν ἐπιτυχίαν ταύτην σᾶς συγχαίρω ἀπό καρδίας. Εὐχομαι καί ἐλπίζω νά ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μᾶλλον καί μᾶλλον στερεομένη. Πρὸς τοῦτο δέν ἔχετε ἢ νά ἀκολουθήσῃτε τήν μέχρι τοῦδε πορείαν, μὴ παρεκκλίνοντες ἀπὸ τῆν σῶφρονα γραμμὴν τῆς μετριότητος. Τὰ εἶπαμεν καί πέρυσι, Κύριοι, ἀλλὰ δέν πειράζει ἂν τὰ ἐπαναλαμβάνωμεν, διὰ νά μὴ τὰ λησμονοῦμεν. Ἐνθυμεῖσθε τὸν βασιλέα Φίλιππον καί τὸν δούλον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐντολήν νά τὸν ἐνθυμίζῃ κατὰ πᾶσαν πρωίαν ὅτι εἶναι θνητός. Τοῦ δούλου ἐκεῖνου τὸ ἔργον ἀναλαμβάνω περίπου σήμερον, μετὰ τήν ἀδειάν σας. — Ὁ Ἄγγλος ἱστοριογράφος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὁ Grote, λέγει πού, δέν ἐνθυμοῦμαι περὶ τίνος τῶν ἐνόσζων ἀνδρῶν ὁμιλῶν, ὅτι οἱ πρόγονοί μας δυσκόλως διήρχοντο τήν δοκιμασίαν τῆς ἐπιτυχίας. Ἀνεφαίνοντο μεγάλοι προτοῦ φθάσουν εἰς τήν κορυφήν· ἔπειτα ἤρχιζε πάλιν κατήφορος. Λέγει τοῦτο ὡς χαρακτηριστικόν τοῦ Ἑλλήνου, ἐνῶ ἴσως εἶναι γενικόν καί ἀνθρώπινον. Ἀλλὰ, ὅπως ὀλίποτε, δέν νομίζετε, Κύριοι, ὅτι ἡ ὑποδεικνυμένη ἀσθένεια ἔχει

πρόχειρον τήν θεραπείαν; Τὴν κορυφήν ἔχετε τήν πάντοτε ὑψηλότερα τοῦ σημείου ὅπου εὐρίσκεσθε. Βλέπετε πάντοτε πρὸς τὰ ἄνω, καί τότε ἀποφεύγετε τὸν κατήφορον. Διά τήν ἰδικήν σας ἀνάβασιν γνωρίζετε ἤδη, ἐκ τῆς ἀποκτηθείσης πείρας, πῶς ἐξασφαλίζεται ἡ διαρκὴς πρόοδος: Διά βημάτων μικρῶν καί στερεῶν. Μὴ ἀνοίγετε τὰ σκέλη περισσότερον τοῦ μήκους των. Ἐξακολουθήσατε προσέχοντες ἀνά πᾶν βῆμα, στηριζόμενοι μετ' ἀγάπης ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, περιοριζόμενοι ἐντὸς τῶν μέσων σας, μὴ λησμονοῦντες ὅτι εἴσθε σπουδασταί εἰς τὰ ξένα, ἐπωφελοῦμενοι τῆς φιλοξενίας τοῦ γενναίου τούτου ἔθνους, τοῦ κρατοῦντος ἀσκεπῆ τὴν δάδα τῆς ἐπιστήμης, διὰ νά φωτίζονται ὅσοι ἔχουν ὄρεξιν φωτισμοῦ. Μὴ λησμονεῖτε ποτὲ ὅτι ὁ φοιτητικὸς σύνδεσμος οὐδεμίαν ἔχει ἀποστολήν ἄλλην ἢ τήν διατυπωθεῖσαν εἰς τὸ πρόγραμμά σας, — ἐμμεῖνατε πιστοὶ εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦτο καί εἰς τὸν κανονισμόν σας, καί μὴ φοβεῖσθε! Ἐν ἀναβαίνετε πάντοτε, πλησιάζοντες ἐπὶ μᾶλλον καί μᾶλλον εἰς τήν πάντοτε προέχουσαν κορυφήν. Ἐγγύσις τοῦ μέλλοντος εἶναι τὰ μέχρι τοῦδε κατορθώοντα. Ὁ σύνδεσμός σας ἐρρίζωσεν ἤδη. Ἠρχίσατε ἀποδεικνύοντες δι' ἔργων τήν ἀλήθειαν τοῦ ρητοῦ, ὅτι ἡ ἐνώσις ἀποτελεῖ τὴν δύναμιν. Ἐπεδείξατε, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ φοιτητικοῦ σας κύκλου, τὰς συμπαθείας τῶν Ἑλλήνων πρὸς πενθοῦσαν τήν Γαλλίαν· διὰ τῆς μετριότητας καί σῶφρονος ἐνεργείας σας συνετελέσατε πρὸς περιορισμὸν τῆς χρήσεως ὄρου ἐπαχθοῦς εἰς Ἑλληνικὰς ἀκοάς, μεθαύριον συνέρχεσθε εἰς συμπόσιον πρὸς πανηγυρισμὸν ἐθνικῆς εὐοχίας, ἀντιμεθαύριον ἀποκαλύπτετε προτομήν τοῦ Κοραΐ ἐπὶ τοῦ κενοῦ τάφου του. Ἐπὶ τέλους δέ, ἐλάβετε κύρος, τρόπον τινά,

ἐπίσημον, χάρις εἰς τοὺς δύο ἐπιφανεῖς Γάλλους, τοὺς τιμήσαντας τὸν σύνδεσμόν σας μετὰ τὰς ὡραίας διαλέξεις των.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο μ' ἐκθέτει σήμερον εἰς μέγαν κίνδυνον. Ὅτε ἡ ἐπιτροπὴ σας εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ εἰς ἐμὲ τὴν διάλεξιν τῆς τρίτης ταύτης μηνιαίας συναθροίσεώς σας, ἐδίστασα πολὺ προτοῦ ἀποκριθῶ καταφατικῶς εἰς τὴν εὐμενῆ πρόσκλησιν. Ἐδίστασα νά παρουσιασθῶ ἐνώπιόν σας κατόπιν λογίων εὐρυμαθῶν καί εὐγλώττων, ὅποιοι οἱ φίλοι μου Κ. Κ. Croiset καί Reinach. Ἐδίστασα καί δι' ἄλλον ἔτι λόγον: Δέν εἶχα τίποτε τὸ ἔτοιμον, καί μοῦ ἔλειπεν ὁ πρὸς ἐτοιμασίαν καιρός. Ἀλλ' ἐσκέφθην, Κύριοι, ὅτι ἴσως σᾶς ἐνδιαιφέρῃ ἡ διακοίνωσις λεπτομερειῶν τινῶν περὶ πράγματος, τὸ ὁποῖον μετ' ἐπὶσχόλησε κατὰ τοὺς τελευταίους τοῦτους μῆνας, καί περὶ τοῦ ὁποῖου ἔγεινε, γίνεται καί θὰ γείνη εἰσέτι λόγος ἀρκετός: περὶ τῆς ἀνασυστάσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ὑπὸ μορφήν διεθνή, καί περὶ τῆς ἐγκαινίσεώς των εἰς Ἀθήνας.

Ἐκ τῶν ἐφημερίδων γνωρίζετε εἰς τί σημεῖον εὐρίσκεται σήμερον ἡ ὑπόθεσις, ἀλλ' ἀγνωεῖτε ἴσως πῶς ἐγεννήθη ἡ περὶ ἰδρύσεως τῶν ἀγῶνων τούτων ἰδέα, — πῶς ἔλαβε σῶμα. Ἐάν μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε, θὰ σᾶς ἀφηγηθῶ ἐν συνόψει τὴν διέλιξιν αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Ἐξ ἀνάγκης θὰ παρεισφύση συχνάκις τὸ ἐγὼ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου. Ἐλπίζω ὅτι τοῦτο δέν θὰ σᾶς φανῇ πολὺ ὀχληρόν. Ἐνθαρρύνουμαι ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ χαρακτήρος τῆς συναθροίσεώς μας. Θεωρήσατε τὴν διάλεξίν μου ὡς συνδιάλεξιν. Οὕτω τὴν θεωρῶ καὶ ἐγώ. Ὑποθέτω ὅτι ἀποκρίνομαι εἰς σιωπηλὴν ἐρώτησιν φίλων, ἐχόντων τὴν περιέργειαν νά μάθουν πῶς καί πόθεν συνέπεσε ν' ἀναμειχθῶ εἰς ὑπόθεσιν τοιαύτης φύσεως.

¹ Ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν μηνιαίαν συνεδρίασιν τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν ἐν Παρισίοις, τὴν 5 Ἀπριλίου 1895.

Ίδου πώς :

Μίαν ἔσπεραν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου, ὁ ταχυδρόμος μού ἔφερε θήκη, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέσπυρα δίπλωμα ἐπ' ὀνόματί μου, ὡς μέλους τοῦ εἰς Ἀθήνας Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου. Μοῦ ἦσαν ὅλως ἀγνωστα τὰ τοῦ Συλλόγου τούτου, — δὲν εἶχα ἐπιζητήσῃ τὴν τιμὴν νὰ γίνω μέλος του, οὔτε εἶχα τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα. Τὴν ἀπορίαν μου ἔλυσε τὴν ἐπαύριον τὸ πρῶν ὁ ταχυδρόμος καὶ πάλιν. Ἐφερε φάκελλον μέγιστον, περιέχοντα ἐπιστολὴν τοῦ Συλλόγου, παρακαλοῦντός με νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσω εἰς τὸ Διεθνὲς Ἀθλητικὸν Συνέδριον. Τὸ ἐπίσημον τοῦτο ἔγγραφο συνώδευον ἐπιστολαὶ φίλων μου, μελῶν τοῦ Συλλόγου, ζητούντων τὴν συγκατάθεσίν μου — καὶ μάλιστα τηλεγραφικῶς, καθόσον τὸ συνέδριον συνήρχετο μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Ἡ πρώτη μου ὄθησις ἦτο ν' ἀρνηθῶ. Οὔτε κὰν ἐγνώριζον ὅτι πρόκειται νὰ συγκροτηθῇ εἰς τὰ Παρίσια διεθνὲς ἀθλητικὸν συνέδριον. Τί κοινὸν μεταξύ ἀθλητισμοῦ καὶ ἐμοῦ! — Πῶς ὅμως νὰ εἶπω Ὅχι εἰς φίλους ἀγαπητοὺς; Ἄλλως, παρευρέθη καὶ ἄλλοτε εἰς συνέδρια, χωρὶς νὰ ἔχω προσόντα δικαιούντα τὴν συμμετοχήν μου, ὅχι δὲ μόνον ὑπέκρυψα τὴν ἀμάθειάν μου τηρήσας σωτήριον σιωπὴν, ἀλλὰ καὶ ἐπωφελήθη τῶν εἰς τὰ τοιαῦτα συνέδρια ἀφορμῶν πρὸς σχέσεις εὐχαρίστους καὶ πρὸς διασκεδάσεις. Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι παρομοίαν διασκέδασιν ἀκίνδυνον θὰ εὔρω εἰς τὸ Ἀθλητικὸν Συνέδριον, ἐπιθυμῶν δὲ καὶ νὰ μὴ δυσαρεστήσω τοὺς φίλους μου, ἐδέχθη τὴν ἐντολήν.

Ἀλλὰ, τὴν ἐπομένῃν ἑβδομάδα, εἰς ἀπάντησιν τοῦ τηλεγραφήματος, λαμβάνω ἄλλον πάλιν φάκελλον. Περιεῖχεν ὑπόμνημα τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου, μὲ τὴν παράκλησιν νὰ τὸ διασκεύασω, μεταφράσω καὶ διακοινώσω εἰς τὸ Συνέδριον. Τοῦτο δὲν ἦτο βεβαίως διασκεδαστικόν. Ἄλλ' ὑπέθεσα ὅτι ἦτο ἀρχὴ καὶ τέλος, ὅτι τὸ ἔργον μου ἐντὸς τοῦ Συνεδρίου θὰ περιορισθῇ εἰς τοῦτο καὶ μόνον. Ὑπομὴ λοιπὸν! Ἐκάθισα, διεσκεύασα, μετέφρασα, καὶ ἐδηλοποίησα τὴν περὶ διακοινώσεως τοῦ ὑπομνήματος ἐντολήν μου πρὸς τὸν γενικὸν γραμματέα τοῦ Συνεδρίου.

Γενικὸς Γραμματεὺς ἦτο ὁ βαρόνος de Coubertin. Δὲν τὸν ἐγνώριζα πρότερον· οὔτε σεῖς τὸν ἐγνώριζατε. Σήμερον ὅμως τὸ ὄνομά του ἔγεινε πασιγνώστον καθ' ὅλον τὸν Ἑλληνισμόν, ὑπὸ τὴν ἐξελληνισθεῖσαν μορφήν τοῦ Κουμπερτέν. Δὲν εἶναι ὅμως ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ὁ εὐγενὴς οὗτος Γάλλος φημιζέται ὡς συντελέσας τὰ μέγιστα πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ ἐπίδοσιν τοῦ ἀθλητισμοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν.

Πρὸ δέκα ἢ δεκαπέντε ἐτῶν ἡ Γαλλικὴ νεολαία ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ sport. Σήμερον τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ἡ σωμαστικὰ καὶ τὰ διάφορα ἀθλητικὰ παί-

γνια καλλιεργοῦνται ἐδῶ μετὰ ζέσεως ὅσης σχεδὸν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Τὸ κατόρθωμα οφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Κου de Coubertin. Ἀκάματος, δραστήριος, ἀβρὸς τοὺς τρόπους ἀλλὰ σιδηροῦς τὴν θέλησιν, ἐπιδέξιμος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θελήσεώς του, ἀφωσιώθη ἐνθουσιωδῶς εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Συνδέσμου τῶν ἀθλητικῶν ἐταιριῶν τῆς Γαλλίας, δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ποικίλων ἐκεῖ καθηκόντων του. — Ἀληθὴς ἀπόστολος τοῦ ἀθλητισμοῦ, ἐπεκτείνει τὴν δρασίαν του καὶ πέρα τῶν συνόρων τῆς πατρίδος του. Τὴν περὶ τὸ γράφειν εὐχερείαν του χρησιμοποιοῖ καὶ πρὸς τοῦτο. Ὡς παραδειγμα ἀναφέρω τὸ τερπνὸν ὅσον καὶ διδακτικὸν σύγγραμμά του «περὶ τῶν πέρα τοῦ Ἀτλαντικοῦ Πανευρωπαϊσμοῦ», ὅπου, περιγράφων τὰ ἀνώτερα διδακτήρια τῆς Ἀμερικῆς, ἐνδιατρίβει ἰδίως εἰς τὰ τῆς σωματικῆς ἐκεῖ ἀγωγῆς. — Γνωρίζει κάλλιστα τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, οἱ δὲ διεθνεῖς του σχέσεις ἐξηγοῦν τὴν διεθνή ἐνεργείαν του. Διὰ τῆς συμπράξεως δύο φίλων του, τοῦ Ἀμερικανοῦ καθηγητοῦ Κου Sloane καὶ τοῦ Ἀγγλοῦ Κου Herbert, ἔθεσε τὰς πρώτας βάσεις τοῦ ἀθλητικοῦ συνεδρίου. Ἡ συγκρότησις τοῦ διεθνοῦς τούτου συνεδρίου ἦτο ἔργον του, — ἔργον του καὶ ἡ ἀνίδρυσις τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Ἄνευ τοῦ Κου de Coubertin οὔτε τὸ ἐν θὰ ἐγίνετο, οὔτε τὸ ἄλλο.

Ταῦτα ἐν παρενθέσει. Ἐπανέρχομαι εἰς τὰ τοῦ Συνεδρίου.

Ἡ ἐναρξίς του ἐτελέσθη μὲ πολλὴν ἐπισημότητα, τὴν 16 Ἰουνίου, εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς Σορβόνης. Τινὲς ἐξ ὑμῶν παρευρέθητε ἴσως εἰς τὴν τελετήν. Ὁ πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου, βαρόνος de Courcel, προσθευτῆς ἤδη τῆς Γαλλίας εἰς Λονδίον, ἐξεφώνησεν εὐχλωττον ἐναρκτήριο λόγον· ὁ ποιητὴς Aicard ἀπήγγειλεν ἐνθουσιωδῶς ποίημα· ὁ Κος Reinach ὠμίλησε περὶ τοῦ ὕμνου εἰς Ἀπόλλωνα, καὶ κατόπιν ἐψάλη ὁ ὕμνος. Ἡ ἐορτὴ εἶχεν ἐξαιρετικῶς Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα. Καὶ οἱ λόγοι καὶ τὸ ποίημα καὶ ὁ ὕμνος μετέφερον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν φαντασίαν τοῦ πολυπληθοῦς ἀκρατηρίου. Τὰ ἐνθυμῆσθε ὅσοι εἴσθε παρόντες. Ἡ ἐθνικὴ μας φιλαυτία εὔρε πάλιν ἀφορμὴν ἱκανοποίησεως, χάρις εἰς τὴν δόξαν τῶν προγόνων!

Ταῦτα ἦσαν τὰ προεόρτια. Τὴν ἐπομένῃν ἡμέραν — Κυριακὴν — ἐνισχύθη ἐξ ἐνός ἡ ἰδέα μου περὶ διασκεδάσεων, ἀλλ' ἐξ ἄλλου καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ἀναρμοδιότητός μου. Τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου προσεκήθησαν ὑπὸ διαφόρων ἀθλητικῶν συλλόγων. Πρόσκλησις τὸ πρῶν εἰς ποδηλατικὸν διαγωνισμόν, πρόσκλησις τὸ ἀπόγευμα εἰς ἀγῶνα σφαιροπαικτικόν — τοῦ Γαλλικοῦ Jeu de Paume. Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου ἐδίσταζε νὰ

ὁμολογήσῃ ὅτι πρῶτην φοράν παρευρίσκατο εἰς τοιοῦτου εἶδους θεάματα. Ἐβλεπε σιωπῶν καὶ ἀπέφευγε νὰ ἐκφέρῃ γνώμην περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἀγωνιζομένων.

Τὴν Δευτέραν ἤρχισε τὸ Συνέδριον τὰς ἐργασίας του. Πρὸ τῆς ἐναρξέως ἠρώτησα τὸν γενικὸν γραμματέα, πότε θὰ ἔλθῃ ἡ σειρά τοῦ ὑπομνήματός μου, διὰ νὰ τελειώσω τὴν ἐντολήν μου. — «Νὰ τελειώσης, ἀπήντησε μὲ πονηρὸν μειδιάμα. Ἀκόμη δὲν ἀρχίσαμεν!» Δὲν ὑποπτεύομαι πόσον ἦσαν προφητικαὶ αἱ λέξεις του. Ποῦ νὰ φαντασθῶ ὅτι εἰσερχόμεν ἰς χορόν, μέλλοντα νὰ διαρκῆσῃ ἐπὶ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος!

Τὸ Συνέδριον, μετὰ τινὰς προκαταρκτικὰς διασκέψεις, προέβη ἀμέσως εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ διχοτομηθῇ εἰς δύο ἐπιτροπὰς, — τὴν μὲν πρὸς μελέτην καὶ διαρρυθμίσιν τῶν ὄρων τοῦ Amateurisme... Νὰ σὰς ὁμολογήσω ὅτι δὲν ἐγνώριζα περὶ τίνος ἐπρόκειτο; Ἴσως τινὲς ἐξ ὑμῶν δὲν εἴσθε σοφώτεροί μου. Amateur γνωρίζετε τί σημαίνει. Ἑλληνιστὶ ἐπλάσθη ἡ ἀντιστοιχος λέξις ἐρασιτεχνίας, δὲν ἐφαρμόζεται ὅμως εἰς ὅλας τὰς σημασίας τῆς Γαλλικῆς λέξεως. Amateur εἰς τὰ ἀθλητικὰ, εἶναι ὁ μὴ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀθλητῆς, ὁ μὴ ἐξασκῶν τὸν ἀθλητισμὸν χάριν βιοπορισμοῦ ἢ κέρδους. Ἐργον λοιπὸν τῆς πρώτης τῶν ἐπιτροπῶν ἦτο ὁ ὀρισμὸς τῆς γραμμῆς ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ μένη ὁ μὴ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀθλητῆς, διὰ νὰ μὴ ὑποβληθῇ εἰς ἐξαιρέσεις ἢ ἀποπομπὴν ἐκ τῶν... ἄς εἴπωμεν ἐρασιτεχνικῶν συλλόγων καὶ τῶν ἐρασιτεχνικῶν διαγωνισμάτων.

Εἰς τὴν δευτέραν ἐπιτροπὴν ἀνετίθετο ἡ διάσκεψις περὶ τῆς ἰδρύσεως διεθνῶν ἀγώνων, βαπτισθέντων ἐκ τῶν προτέρων μὲ τὸ ὄνομα: Ὀλυμπιακῶν.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν περὶ τῶν δύο ἐπιτροπῶν, προσεκήθησαν τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου νὰ δηλώσῃ ἕκαστος τοῖαν ἐκ τῶν δύο ἐπιθυμῆ νὰ καταταχθῇ. Τὰ μέλη ἦσαν περὶ τὰ ἑκατόν, ἀντιπροσωπεύοντα ἐταιρίας ἀθλητικὰς παντὸς κλάδου, ἐκ τῶν πλείστων χωρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ περισσότεροι κατετάχθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ amateurisme. Ἐγώ, ἐνοεῖται, κατετάχθη εἰς τὴν ἄλλην, ἀφοῦ ἐπεβάλλετο ἡ ἐκλογή. Ἄλλως δέ, καὶ τὸ ὑπόμνημά μου ἐπραγματεύετο περὶ τῆς ἀνασυστάσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων.

Ἐχωρίσθημεν λοιπὸν εἰς δύο αἰθούσας τῆς Σορβόνης, διὰ νὰ ὀργανωθῇ ἕκαστη τῶν ἐπιτροπῶν, ἐκλέγουσα τὸν προεδρεῖον καὶ τὸν γραμματέα τῆς. Φαντάζεσθε τὴν ἐκπληξίν μου, Κύριοι, ὅτε, ὡς ἐκ συνθήματος, πολλοὶ τῶν παρόντων ἐπρότειναν τὸ ὄνομά μου ὡς προέδρου. Πρόεδρος ἀθλητικῆς ἐπιτροπῆς ἐγώ! Διεμαρτυρήθη, διεκήρυξα τὸ ἀκατάλληλόν μου, ἀλλ' ὅτε ἀντέταξαν ὅτι ὡς Ἕλληνας — καὶ μόνους Ἕλληνας ἐκεῖ, — δὲν ἤδυναμην ν' ἀρνηθῶ, προκειμένου περὶ ἀναβιώσεως Ἑλληνικῆς

ιδέας, ἐσκέφθη ὅτι δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα ν' ἀποποιηθῶ τιμὴν προσφερομένην εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐδέχθη, ἀλλ' ἐγὼ τὸ ἤξευρα μετὰ πόσου ἐνδοιασμοῦ.

Ἡ εὐμένεια καὶ ἡ εὐγένεια τῶν συναδέλφων μου ἀποκατέστησεν εὐκολον τὸ ἔργον τῆς προεδρείας. Αἱ συνεδριάσεις μας συνεχίζοντο ἐν ἄκρᾳ ἀρμονίᾳ, αἱ δὲ ἐργασίαι μας ἔληξαν προτοῦ ἢ ἄλλη ἐπιτροπὴ ἀποπερατώσῃ τὰς ἰδικὰς τῆς. Τὸ ἐπόμενον Σαββατικὸν συνελθούσαι αἱ δύο ἐπιτροπαὶ συναπετέλεσαν πάλιν τὸ Συνεδρίον, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ ὀλομελείᾳ του εἶχε νὰ ἐπικυρώσῃ τὰ ἔργα ἐκάστης τῶν δύο ἐπιτροπῶν καὶ ν' ἀποφασίσῃ περὶ παντὸς ἐκκρεμοῦς ζητήματος.

Ἡ ἰδικὴ μας ἐπιτροπὴ εἶχε νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν κύρωσιν τοῦ Συνεδρίου τὰς ἐξῆς ἀποφάσεις τῆς:

1^{ον}. "Ὅτι μὴ ὑπαρχούσης ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὰς ἀγαθὰς συνεπίαις τῆς ἀνασυστάσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ ἀθλητισμοῦ, καθὼς καὶ ὑπὸ ἠθικὴν τε καὶ διεθνῆ ἐποψίν, οἱ ἀγῶνες οὗτοι ἀνιδρύονται ὑπὸ ὄρους συμμόρφους πρὸς τὰ σημερινὰ ἤθη καὶ ἔθιμα.

2^{ον}. "Ὅτι, παρεκτὸς τῆς ξιφομαχίας, μόνον οἱ μὴ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀγωνισταί, οἱ amateurs, εἶναι δεκτοὶ εἰς τοὺς ἀνιδρυομένους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας.

3^{ον}. "Ὅτι ἡ διεθνὴς ἐπιτροπὴ, ἡ ἐκάστοτε ὀργανίζουσα τοὺς ἀγῶνας, ἔχει (διὰ τοῦ καταρτιθεμένου κανονισμοῦ τῆς) τὸ δικαίωμα νὰ ἐξαίρη αὐτῶν πᾶν ἄτομον δυνάμενον ὡς ἐκ τοῦ παρελθόντος του νὰ παραβλάψῃ τὴν ὑπόληψίν των.

4^{ον}. "Ὅτι ἐκάστη χώρα διὰ μόνων ἰθαγενῶν τῆς δύναται ν' ἀντιπροσωπευθῇ εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας. Εἰς ἐκάστην δὲ χώραν θὰ γίνεταί ἐγκαίρως δι' εἰδικῶν δοκιμασιῶν διαλογὴ τῶν ἀγωνιστῶν τῶν ὀριζομένων πρὸς ἕκαστον κλάδον τῶν διεθνῶν διαγωνισμάτων.

5^{ον}. "Ὅτι αἱ ἐπόμεναι ἀσκήσεις, καθόσον τοῦτο δυνατόν, θὰ περιλαμβάνωνται εἰς τοὺς ἀγῶνας: Αἱ καθ' ἑαυτὸ ἀθλητικαὶ ἀσκήσεις, — Ναυτικοὶ ἀγῶνες — Παίγνια ἀθλητικὰ (ὀηλ. Football, Lawn-tennis, Jeu de Paume κτλ.), — Παιγδορομαίαι — Ξιφομαχία, πυγμὴ, πάλη, — Ἴππικαὶ ἀσκήσεις, — Σκοποβολή, — Γυμναστικὴ, — Ποδήλατον.

Εἰς τὰς κυρίως ἀθλητικὰς ἀσκήσεις περιλαμβάνεται γενικὸν διαγώνισμα γυμναστικῆς, ὑπὸ τὴν ἀρχαίαν ὀνομασίαν τοῦ Πεντάθλου.

Ἐπὶ εὐκαιρίᾳ δὲ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων θὰ ἀπονέμεται καὶ βραβεῖον ὀρειθασίας διὰ τὴν ἀξιολογωτέραν ἀνάθασιν ὄρους, ὅπουδῆποτε τῆς γῆς, κατὰ τὴν λήγουσαν ἐκάστοτε τετραετίαν.

6^{ον}. "Ὅτι ἐπειδὴ πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἀπαιτεῖται ἡ Κυβερνητικὴ ἀρωγὴ, ἡ διεθνὴς ἐπιτροπὴ θὰ προσπαθῇ ἐκάστοτε νὰ τύχῃ τῆς ἐπισήμου συμπράξεως τῶν οἰκείων Κυβερνήσεων.

7^{ον}. Οἱ δεῦτεροι διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες θὰ τελεσθῶν εἰς τὰ Παρίσια κατὰ τὰ 1900, κατόπιν δὲ, κατὰ τετραετίαν, θὰ γίνωνται εἰς ἄλλας πόλεις τῆς ὑψηλοῦς.

Περὶ τοῦ ποῦ θὰ τελεσθῶν οἱ πρῶτοι ἀγῶνες ἀντηλλάγησαν ἀορίστως ιδέαι τινες, ἀλλ' ἀπεφασίσθη νὰ ὑποβληθῇ τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς ὀλομελείας τοῦ Συνεδρίου.

Ἐδῶ, Κύριοι, εὐρέθη εἰς δύσκολον θέσιν, Ἡδυνάμην νὰ μὴ ἐπωφεληθῶ τῆς ἀπροσδοκίτου καὶ μοναδικῆς εὐκαιρίας πρὸς τιμὴν καὶ ὄφελος τῆς Ἑλλάδος; Δὲν ἐπεβάλλετο, ὡς ἐρωτῶ, νὰ προτείνω τὰς Ἀθήνας ὡς ἔδραν τῶν πρῶτων Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων; — Δὲν εἶχα τοιαύτην ἐντολήν ἢ ἀδειαν, ἀλλ' οὔτε καιρὸς ἔμενε νὰ ζητήσω τῶν ἀρμοδίων τὴν γνώμην καὶ συγκατάθεσιν. Καὶ ἂν ὑπῆρχεν ὁ καιρὸς, δὲν ἤθελα — δὲν ἔπρεπε — νὰ ἐνοχοποιήσω τρίτους οἰουδῆποτε διὰ παρομοίας προτάσεως. Ἐφροῦμένη τὴν ἀπόριψίν τῆς καὶ ἐθεώρησα ὀρθὸν νὰ φέρω μόνος ἐγὼ τὴν εὐθύνην τῆς ἀποτυχίας.

Ἐφροῦμένη μὴ εὖρω καὶ ἐντὸς τοῦ Συνεδρίου τὴν ἀπήχησιν τῶν μομφῶν, ὅσας ἐξήγειρον αἱ θλιβεραὶ συνέπειαι τῆς οἰκονομικῆς μας δυσπραγίας. Δὲν ἦτο ἀκίνδυνον τὸ πρᾶγμα. — Εἶχα καὶ ἄλλον φόβον ὡς ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἰτίου: Ὑποθετέον ὅτι ἐπιτύχῃ τὸ τόλμημα, ὅτι γείνη ἀποδεκτὴ ἡ πρότασίς μου, — ποῦ θὰ εὐρεθῶν τὰ χρήματα; πῶς θὰ καλυφθῇ ἡ δαπάνη; Καὶ μὲν, ἐθεωρεῖτο ὡς βέβαιον τότε ὅτι θὰ τελεσφορήσῃ ἡ περὶ συμβιβασμοῦ διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν δανειστῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ δὲν ἦδυνάμην νὰ ἐπαναπαυθῶ εἰς τὴν προσδοκίαν κυβερνητικῆς ἀρωγῆς. Ἀληθές, ἡ φιλοπατρία τῶν Ἑλλήνων μένει καταφύγιον ἀσφαλές ὅπουθι προέκειται περὶ ἐθνικῆς ἀνάγκης. Ἡμῖν βέβαιος ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ἤθελε κατανοήσῃ τὴν εἰς τὴν πατρίδα παρεχόμενην τιμὴν καὶ ὠφέλειαν, ἐὰν ἀπεφασίζετο νὰ τελεσθῇ εἰς Ἀθήνας τοιαύτη διεθνὴς πανήγυρις, ἀλλ' ὁ φόβος μου ἦτο μὴ ἡ δυσχέρεια τῶν περιστάσεων δυσκολεύσῃ τὴν εὐρυσίν τῶν ἀπαιτουμένων μέσων.

Ἐνῶ ἐσκεπτόμην ταῦτα, τὴν παρμονὴν τοῦ Σαββάτου ἐκεῖνου, ἦλθε πρὸς ἐπίσκεψίν μου φίλος μου διερχόμενος τὰ Παρίσια, γνωστὸς διὰ τὴν γενναίαν καὶ πατριωτικὴν χρῆσιν τοῦ πλοῦτου του. Εἶπα εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ἐπεδοκίμασεν ἐνθουσιωδῶς τὸν σκοπὸν μου καὶ διέλυσε τοὺς δισταγμούς μου. Ἡχθήθη ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεώς μου, περὶ δὲ χρημάτων μ' ἐβεβαίωσε ὅτι θὰ εὐρεθῶν. Ἐγνώριζα ὅτι ἡ διαβεβαίωσις δὲν ἦτο πλατωνικὴ, ἐπίσθη ὅτι καὶ ἄλλοι πολλοὶ θὰ συμμερίζωνται τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς σκέψεις τοῦ φίλου ἐκεῖνου. Αἱ προτροπαὶ του με κατησύχασαν. Ἐμπρὸς λοιπόν!

Τὴν ἐπαύριον τὸ Συνεδρίον συνελθὼν συ-

νεζήτησε κατὰ πρῶτον καὶ ἐπεψήφισε, μίαν πρὸς μίαν, τὰς ἀποφάσεις τῆς πρώτης ἐπιτροπῆς τῆς ἐπὶ τοῦ amateurisme.

— Ἦλθε κατόπιν καὶ τῆς ἰδικῆς μας ἐπιτροπῆς ἡ σειρά. — Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἐκκρεμὲς ζήτημα: ποῦ θὰ τελεσθῶν οἱ πρῶτοι ἀγῶνες, τὸ 1896, ἐζήτησα τὸν λόγον. Διεξέδικησα τὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος προκειμένου περὶ ἀνασυστάσεως Ἑλληνικοῦ θεσμοῦ. Ναὶ μὲν, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Βίκτωρος Οὐγῶ, ὅλοι οἱ πολιτισμένοι λαοὶ ἔχουσι κοινὴν προμητορα τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἡμεῖς τὴν ἔχομεν μητέρα. Εἶμεθα πρόπον τινὰ οἱ θεοὶ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν. Ἴδου ἡ μόνη ὑπεροχὴ μας, ἐὰν εἶναι τοῦτο ὑπεροχὴ. Ἴδου πόθεν ἡ ἀξίωσις νὰ ἐγκαινισθῶν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους μας οἱ ἀνιδρύομενοι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες. Δὲν ἔχομεν τὰ μέσα νὰ τελέσωμεν ἑορτὰς μεγαλοπρεπεῖς, ἀλλὰ τὸ ἐγκάρδιον τῆς ὑποδοχῆς θ' ἀναπληρώσῃ τὰς πολλὰς ἐλλείψεις μας. Δὲν θὰ παρέξωμεν εἰς τοὺς ξένους μας διασκεδάσεις ἀξίας τῆς περιστάσεως, ἀλλ' ἔχομεν νὰ δεῖξωμεν τὰ μνημεῖα καὶ τὰ εἰρήπια τῆς ἀρχαιότητος, θὰ τοὺς ὀδηγήσωμεν ἐκεῖ ὅπου οἱ ἀρχαῖοι ἐτέλουν τοὺς ἐνδόξους ἀγῶνας των, εἰς τὰ Ὀλύμπια, τὰ Ἴσθμια, τοὺς Δελφοὺς, τὴν Ἐπίδαυρον. . . Αὐτὰ περίπου εἶπα. Ἐφρόντισα συγχρόνως καὶ πρὸ πάντων νὰ διατρανώσω ὅτι οὐδεμίαν ἐντολήν εἶχα ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὥστε διὰ τῆς προτάσεώς μου οὔτε τὴν Ἑλλάδα ἤθελα νὰ ἐνοχοποιήσω, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ Συνεδρίον.

Ἐπρότεινα ἀπλῶς καὶ μόνον νὰ διατυπωθῇ εὐχὴ — εὐχὴ μὴδένα ἐκ τῶν προτέρων ὑποχρεούσα, ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐγκαινίσεως τῶν ἀνιδρυομένων διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων. — Εἶπα καὶ ἐκάθισα περιμένων τὰς ἀντιρρήσεις. Ἄλλ' ἀντὶ ἀντιρρήσεως, ὁ Κ^{ος} de Coubertin, ὁ πρόεδρος τῆς ἄλλης ἐπιτροπῆς, ὁ ἀντιπροσωπεύων τὴν Ἀμερικὴν καθηγητὴς Sloane, καὶ ἄλλα μέλη τοῦ συνεδρίου ὑπεστήριξαν ἐνθέρμως τὴν πρότασίν μου. Ἡ ἀποδοχὴ ἐπῆλθεν ὁμόφωνος καὶ ὀλοφύχος.

Οὕτως ἔληξαν αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου, ἔλαβε δὲ τέλος καὶ ἡ ἐντολὴ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου. Ἀλλὰ δὲν ἔληξεν ἡ ἱστορία τῶν διεθνῶν ἀγῶνων, οὔτε ἡ ἀνάμιξις μου εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Ἐτελείωσε μόνον ἡ πρώτη πράξις καὶ ἀρχίζει τώρα ἡ δευτέρα.

Τὸ Συνεδρίον, προτοῦ διαλυθῇ, ὠνόμασεν ἐκ τῶν μελῶν του, παρόντων καὶ ἀπόντων, διαρκὴ ἐπιτροπὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφασισθέντων. Μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς διεθνούς ταύτης ἐπὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐπιτροπῆς εἶχα τὴν τιμὴν νὰ συγκαταλεχθῶ. Ὁ ἐκάστοτε πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι ἐκ τῆς χώρας ὅπου θὰ τελεσθῶν οἱ προσεχεῖς ἀγῶνες, ὥστε ὑφισταμένης τῆς ὑπὲρ Ἀθηνῶν εὐχῆς, ἰδού ἐγὼ πρόεδρος! Καθὼς βλέπετε, ἡ διασκεδάσις, τὴν ὑποῖαν ἐπερίμενα ἐκ τῆς ἐντο-

λῆς τοῦ Πανελληνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου, δὲν ἀπέβη ὅποια τὴν ἐφάνταζομένην.

Τὸ ζήτημα τῶρα ἦτο ἂν ἡ Ἑλλάς θ' ἀποδεχθῆ τὴν εὐχὴν τοῦ Συνεδρίου. Δύο σπουδαῖα γεγονότα, τὰ ὅποια μέχρι τοῦδε ἀπεσιώπησα, ἐπέτρεπον ἐξ ἀρχῆς τὴν περὶ τούτου ἐλπίδα: Μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν προσώπων, ὅσα ἐτίμησαν τὸ Συνέδριον γενόμενα ἐπίτιμα μέλη του, ἦτο καὶ ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διαδόχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου. Ἡ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐτηλεγράφησε διὰ τῆς ἐνταῦθα Πρεσβείας, κατὰ τὴν ἐναρξίν τοῦ Συνεδρίου, ἐκφράζων εὐχαριστίας διὰ τὴν διακρίνωσιν τῆς συγκροτήσεώς του καὶ εὐχὰς «ὕπὲρ ἀνιδρύσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων».

Βεβαίως, τότε δὲν ἐπρόκειτο ἀκόμη περὶ Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐννοεῖτε πόσον ἡ δικηλωθεῖσα πρὸς τὸ Συνέδριον εὐμένεια τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου προδιέθεσε τὰ μέλη του ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ διευκόλυνε τὴν ἀποδοχὴν τῆς προτάσεώς μου. Θὰ μὲ δικαιώσετε δὲ ἂν προσθέσω, ὅτι ἡ ἐκ τῶν προτέρων εὐμένεια ἐκείνη ὑπέτρεφε τὰς ἐλπίδας μου ὅτι ἤθελεν ἀκουσθῆ εὐαρέστως ἡ εὐχὴ τοῦ Συνεδρίου.

Ἐτηλεγράφησα εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγραψα ἀμέσως ὅπου δεῖ, ἐκθέτων τὰ λαθόντα χῶραν. Μόνον ἐκ μέρους τοῦ Διαδόχου ἔλαβα ἀπάντησιν—ἀπάντησιν εὐμενῆ καὶ ἐνθαρρυντικωτάτην. Ἀλλὰ αἱ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες, ὅλαι ἀνεξικρέτως, ἐξέφρασαν τὴν πάνδημον εὐχαρίστησιν διὰ τὴν ἀπονεμηθεῖσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα τιμὴν, οὐδαμῶθεν δὲ ὑπεδεικνύετο λόγος ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς εὐχῆς τοῦ Συνεδρίου. Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ ἐπέλθῃ ὀριστικὴ διευκρίνησις τοῦ πράγματος, καθόσον μάλιστα οἱ Οὐγγῆρες ἐπέζητουν τὴν τιμὴν τῆς ἐγκαίνισεως τῶν διεθνῶν ἀγῶνων, ὡς συμπλήρωμα τῆς εἰς Πέστην παγκοσμίου Ἐκθέσεως τοῦ 1896. Ὅθεν ἀπεφασίσαμεν μετὰ τοῦ Κου de Coubertin νὰ μεταβῶμεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἴδωμεν ἐκεῖ ἐκ τοῦ πλησίον ἂν δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ εὐχὴ τοῦ Συνεδρίου, ἢ ἂν, ἀρνούμενης τῆς Ἑλλάδος τὴν τιμὴν, θὰ στραφῆ ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ πρὸς τὴν Οὐγγαρίαν.

Μετέβην πρῶτος εἰς Ἀθήνας περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου ὁ Κος de Coubertin ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας. Ἄμα ἔφθασα εἶδα ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶχε τὰς δυσκολίας του. Ἐνεκα τῆς ἐκκρεμότητος τοῦ οικονομικοῦ ζητήματος, ἡ Κυβέρνησις ἐδίσταζε ν' ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην τῆς δαπάνης. Τοὺς δὲ δισταγμούς της συνεμερίζετο καὶ ἐνίσχυεν ἡ εἰς Ἀθήνας ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων ἐπιτροπὴ, ἡ ὅποια ὡς ἐκ τοῦ προορισμοῦ της ἦτο ἀρμοδιὰ πρὸς διεξγωγήν τῆς ὅλης ὑποθέσεως. Τοιαῦται ἦσαν αἱ πρῶται ἐντυπώσεις μου ὅτε, ἐνεκα λόγων οἰκογενειακῶν, ἠναγκάσθην νὰ ἐπανέλθω εἰς τὰ Παρίσια, μὴ ἔχων οὐδαμῶς τὸν νοῦν εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας.

Ὁ Κος de Coubertin μετέβη μόνος εἰς Ἀθήνας. Δὲν ἔμενε καιρὸς πρὸς χρονοτριβήν. Ἐπρεπε νὰ λυθῆ τὸ ζήτημα μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Πέστης. Χάρις εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ εὐγενοῦς Γάλλου, ἡ Ἑλλάς διέφυγε τὸν ἐπαπειλούμενον κίνδυνον. Μετεχειρίσθη πᾶν μέσον πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν ἀναφανέντων προσκομμάτων, διαλύων ἀτόπους ἐνδοιασμούς, ἀνορθῶν κλονουμένας πεποιθήσεις, διαφωτίζων τοὺς ἐνδιαφερομένους ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας τῆς ὑποθέσεως. Σενεντεύξεις μὲ δημοσιογράφους, ἀνάγνωσμα εἰς τὸν Παρνασσόν, παρουσιάσεις ἐπίσημοι, τὰ πάντα συνετέλεσαν πρὸς εὐδῶσιν τοῦ σκοποῦ. Εὐτυχῶς ὁ Διαδόχος, ὁ ἀνέκαθεν ὑποστηρίξας τὸ ἔργον, συγκατετέθη νὰ δεχθῆ τὴν προεδρίαν τῆς σχηματισθησομένης εἰς Ἀθήνας ἐπιτροπῆς, ἡ ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη ὡπωςῶποτε, καὶ ὁ Κος de Coubertin ἀνεχώρησε, σπεύδων καὶ αὐτὸς νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ Παρίσια, χάριν τοῦ προσεχῶς συνοικεσίου του.

Οὕτω ἔγινε τὸ πρῶτον μέγα βῆμα πρὸς πραγματοποίησιν τῆς εὐχῆς τοῦ Συνεδρίου. Ἡ συγκρότησις ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου ἐξησφάλιζε τὴν ὑπόθεσιν. Δὲν ἐφαίνετο οὐδαμῶθεν πλέον κίνδυνος ναυαγίου. Καὶ ὅμως, παρ' ὀλίγον νὰ ἐπέλθῃ πλήρης ναυαγίον. Τὰ σημεῖα τοῦ ἀνεσάνθησαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχώρησιν τοῦ Κου de Coubertin. Ἡ συγκροτηθεῖσα ἐπιτροπὴ οὐδέποτε, μετὰ τὴν πρώτην τῆς συνεδρίασιν συνεκλήθη. Οἱ κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην συνεδρίασιν δι' ἐκλογῆς ὀνομασθέντες ἀντιπρόεδροι συνήρχοντο μόνον, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη ἠγνόουν τὸ συμπέρασμα τῶν διασκέψεων των. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἐμαυθάνομεν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ κρίνουσα τὰς δυσκολίας τοῦ ἐπιχειρήματος ἀνυπερβλήτους, ἦτο ἐν τῷ διαλύεσθαι. Κατόπιν ἔγεινεν ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν, ὅποτε ἐξ ἐνός μὲν ἐδηλώθη ὀριστικῶς ἡ τελεία ἀποχὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων, ἐξ ἄλλου δὲ ἔγινε γνωστὸν ὅτι οἱ ἀντιπρόεδροι οἱ ἀναλαβόντες τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐπὶ τῶν διεθνῶν ἀγῶνων ἐπιτροπῆς, οὐδεμίαν εἶχον ἐλπίδα ἐπιτυχίας. Τὴν δαπάνην ὑπελόγιζον εἰς ὄραχμας ἑξακοσίας ἢ ὀκτακοσίας χιλιάδας, τὴν δὲ εὔρεσιν τοῦ ποσοῦ ἐθεώρουν ἀδύνατον, τῆς Κυβερνήσεως ἀρνηθείσης τὴν ἐκδοσὴν λαχείου.

Ἡ δυσάρεστος αὕτη περιπλοκὴ ἐπέφερε τοῦτο τὸ καλόν, ὅτι ἐξηγέρθη ἡ κοινὴ γνώμη. Μᾶς προσφέρεται ἀπροσδόκητος καὶ μοναδικὴ εὐκαιρία πρὸς τιμὴν καὶ πρὸς ὄφελος τοῦ τόπου, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς περιστάσεως! Ὁ τύπος διεμαρτύρετο δυσανασχετῶν, αἱ συντεχνίαι ἐκινούνο, οἱ πρόεδροί των συνήρχοντο πρὸς σύσκεψιν περὶ εὐρέσεως μέσων. Ἀλλὰ τὸ ὑπέρογκον τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ ἐφόβιζε τοὺς πολλοὺς, ἡ δὲ ἀποχὴ τῆς Κυβερνήσεως, κακῶς μάλιστα ἐξηγου-

μένη ὡς ἀντίπραξις, ἐκλόνιζε καὶ τῶν αἰσιοδοξότερων τὸ θάρρος.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὐρίσκοντο τὰ πράγματα, ὅτε μετέβην καὶ δεύτερον εἰς Ἀθήνας, κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον. Εὐτυχῶς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ τροπὴ εὐάρεστος, χάρις εἰς τὴν κοινὴν ὑποστήριξιν, χάρις ἰδίως καὶ πρὸ παντός ἄλλου εἰς τοῦ Διαδόχου τὴν στάσιν. Συνεῖδεν ἐκ πρώτης ἀρχῆς τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος, καὶ μὲ ὅλας τὰς ἐπισυμβάσας χασμωδίας δὲν μετέβαλε γνώμην. Εἰς τὴν φρόνησιν του, εἰς τὸν ζῆλον του, εἰς τὸ σθένος του ὀφείλεται ἡ διάσωσις τῆς ὑποθέσεως. Τὴν ἐνεκοιλόπηθ' ἡμεῖς, πεποιοῦντες εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ. — Ἡ ἐπιτυχία — καὶ ἐλπίζω μέχρι τέλους ἐπιτυχίαν — εἰς αὐτόν, καὶ μόνον εἰς αὐτόν, χρεωστέεται. Ἐδέχθη τὴν παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἀντιπροεδρίαν, δὲν διέλυσε τὴν ἀπαξ ὀνομασθεῖσαν ἐπιτροπὴν, τὴν συνεπλήρωσεν ὅμως διὰ νέων μελῶν, ἐκλέξας πρόσωπα ἀρμοδιὰ καὶ λόγῳ ἐπιστημότητος καὶ λόγῳ γνώσεων. Ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς κατήρτισε δωδεκαμελὲς συμβούλιον συνεδριάζον ὑπὸ τὴν πραγματικὴν τοῦ προεδρίου, γενικὸν δὲ γραμματεῖα ὀνόμασε τὸν Κον Φιλήμονα, τοῦ ὁποῦ ἡ γνωστὴ δραστηριότης, ὁ ζῆλος ὑπὲρ παντός ὅ,τι ἐπιχειρεῖται καὶ ὁ μεταδοτικὸς ἐνθουσιασμός, ἀποτελοῦν πρόσθετον ἐγγύησιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου. Τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης διένειμεν εἰς ἑννέα ὑποεπιτροπάς, ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ ἀσχοληθῆ εἰδικῶς εἰς ἰδιαιτέρον κλάδον ἐργασίας πρὸς παρασκευὴν τῶν ἀγῶνων, αἱ δὲ διασκέψεις των θὰ ὑπεβάλλωνται εἰς τὴν ἐγκρισιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ ὑπὸ τὴν προεδρίαν του συμβουλίου. Δύο τῶν ἐπιτροπῶν τούτων προεδρεύονται, ἡ μὲν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ἀγῶνων ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου, ἡ δὲ ἐπὶ τῆς σκοπεβολῆς ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος Νικολάου, ὥστε καὶ οἱ τρεῖς βασιλόπαιδες ἀδελφοὶ ἐργάζονται ἀπὸ κοινου πρὸς εὐδῶσιν τοῦ καλοῦ τούτου ἔργου.

Ἀλλὰ, Κύριοι, αὐτὰ τὰ γνωρίζετε ἐκ τῶν ἐφημερίδων. Ἀνεγνώσατε τὸν ἐναρκτήριο λόγον τοῦ Διαδόχου κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς ἐπιτροπῆς. Εἶδατε ὅτι αἱ διάφοροι ἐπιτροπαὶ ἤρχισαν ἐργαζόμεναι. Γνωρίζετε ὅτι εἰς Γαλλίαν συνεκροτήθη ἐπίσης εἰδικὴ ἐπὶ τῶν ἀγῶνων τούτων ἐπιτροπὴ, καὶ ὅτι τὴν ἐπίτιμον προεδρίαν της ἐδέχθη ὁ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας. Συμπεραίνετε ὅτι καὶ εἰς ἄλλας χώρας γίνονται ἐνεργεῖαι πρὸς σχηματισμὸν παρομοίων ἐπιτροπῶν· ἠκούσατε ὅτι ἐξ ἐκουσίων συνεισφορῶν εἰσπραχθήσαν ἤδη χρήματα ἀρκετὰ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐπιχειρήματος καὶ ὅτι ἐλπίζεται ἡ εἰσπραχθῆς μεγαλειτέρου ἔτι ποσοῦ¹.

Τὰ περαιτέρω ὑπερβαίνουσι τὴν δικαιο-

¹ Δὲν εἶχε εἰσέτι γίνεαι γνωστὴ ἡ γενναία δωρεὰ τοῦ Κου Ἀβέρωφ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οί Διεθνείς 'Ολυμπιακοί 'Αγῶνες, ὑπὸ Δ. Βικέλα.

Γιὰ τοὺς Γάμους 'Αγγέλου Γιαλλινᾶ καὶ 'Αγγελικῆς Τοπάλη, ποίημα ὑπὸ Γερ. Μαρκορέ. Διαγωνισμὸς Διηγήματος, Κρίσις τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς.

'Επιστημονικὰ 'Ανάλεκτα ὑπὸ Ρ*.

Χρονικά.

Ζητήματα καὶ 'Ερωτήσεις.

'Η 'Αλληλογραφία μας.

'Ανδρέας Κουντουριώτης (εἰκῶν).

"Ἴνα δημοσιεύσωμεν δλόκληρον τὴν διάλεξιν τοῦ κ. Βικέλα, ἠναγκάσθημεν ν' ἀναβάλωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τὴν συνέχειαν τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Λάμπρου καὶ τοῦ Χρυσοκαράβου καὶ τὸ τέλος τῆς κρίσεως τῶν Διηγημάτων.

Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ ἀφορῶν τὴν «Εἰκονογραφημένην 'Εστίαν» :
Πρὸς τὸν κύριον ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ, διευθυντὴν τῆς «Εἰκονογραφημένης 'Εστίας» 'Αθήνας.

δοσίαν τῆς διεθνoῦς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ παρ' ἀξίαν προέδρου τῆς. Εὐχομαι ὅμως — τὴν εὐχὴν ἐκφράζω ἐδῶ ἐμπιστευτικῶς καὶ ἀναμεταξύ μας, — εὐχομαι ἢ ἐλπίζομένη εὐπορία τῆς ἐπιτροπῆς νὰ μὴν τὴν ὠθήσῃ εἰς δαπάνας ματαίας. Αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς οἱ γυμναστικοὶ ἀγῶνες ἔχουν, καὶ πρέπει νομίζω νὰ ἔχουν χαρακτῆρα ἀπλοῦν καὶ σοβαρόν. Οἱ ἀγωνισταὶ περιορίζουν τὰς ἀξιώσεις των εἰς τὸν κατάλληλον διασκευασμὸν τῶν χρησίων εἰς τοὺς ἀγῶνας των· ἐπιδείξεις καὶ στολισμοὶ εἶναι ἀδιάφοροι πρὸς αὐτοὺς, ἂν ὄχι ὀχληροί. Οἱ δὲ θεαταὶ ἀποτελοῦν αὐτοὶ καὶ μόνοι τὸν στολισμὸν τοῦ θεάματος. "Αλλως, καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δεῦτεροι γνωρίζουν ὅτι δὲν εὐποροῦμεν, ὥστε ἢ λιτότης μας θὰ τοὺς εὐαρεστήσῃ περισσότερο ἢ πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἐπίδειξιν. 'Η δαπάνη πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα. — Κοσμιότης ἄνευ πολυτελείας. — 'Απαιτεῖται ὅμως φροντὶς μεγάλη πρὸς ὀργανισμὸν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων τούτων, ὃ δὲ χρόνος μόλις ἐπαρκεῖ. 'Αλλ' ὃ ζῆλος τῆς ἐν 'Αθήναις ἐπιτροπῆς θ' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν χρόνου, ἢ δὲ διεθνῆς ἐπιτροπῆς, δηλαδὴ ὃ πολῦτιμος γενικὸς γραμματεὺς τῆς, θὰ παρέξῃ, ἐννοεῖται, πρὸς τοὺς ἐν 'Αθήναις πᾶσαν τὴν δυνατὴν βοήθειαν.

'Αλλά, Κύριοι, τὸ ἄσκαπον, καὶ ἴσως ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἀνάριστον, τῆς ἐπιδείξεως δὲν εἶναι κατ' ἐμέ, ὃ μόνος λόγος οικονομίας. 'Ελπίζω καὶ εὐχομαι τὴν ἐκπλήρωσιν καὶ τῶν αἰσιοδοξοτέρων ἔτι προσδοκίων ὡς πρὸς τὸ ὅλικόν ποσὸν τῶν ἐράνων ὑπὲρ τῶν ἀγῶνων τούτων. 'Αλλ' οὐδεμίαν

ἀνάγκη νὰ δαπανηθῇ δλόκληρον διὰ τὴν τελετὴν τοῦ προσεχοῦς ἔτους. "Ὅσον μεγαλύτερον τὸ περισσεύμα, τόσον τὸ καλλίτερον. Τοῦ τοιοῦτου περισσεύματος θὰ ἔχωμεν ἀνάγκη καὶ κατόπιν. 'Η ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Αὐτοῦ 'Υψηλότητος ἐπιτροπῆς δὲν ἔπεται ὅτι θὰ διαλυθῇ μετὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῶν πρώτων διεθνῶν 'Ολυμπιακῶν ἀγῶνων, — δὲν ἔπεται ὅτι τελειοῖται τότε τὸ ἔργον τῆς. 'Απ' ἐναντίας. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἢ δευτέρα 'Ολυμπιάς θὰ τελεσθῇ εἰς τὰ Παρίσια. Κατόπιν ἢ τρίτη εἰς Λονδῖνον ἢ ἀλλαχοῦ, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. Εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐκείνους ἢ 'Ελλάς θ' ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τῶν ἀγωνιστῶν τῆς, πρὸς τοῦτο δὲ ἀνάγκη δαπάνης. 'Εν τῷ μεταξύ θὰ προπαρασκευάζωνται οἱ ἀγωνισταὶ μας. 'Η ἐν 'Αθήναις ἐπιτροπῆ ἐπὶ τῶν 'Ολυμπιακῶν ἀγῶνων δύναται νὰ ἐπιβλέπῃ, νὰ διευθύνῃ καὶ νὰ βοηθῇ τὴν προπαρασκευῆν, ὑποθάλπουσα τὴν πρὸς τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις ὠθησιν ἢ ὅποια ἤρχισεν ἐπ' ἀγαθῶ ἐξαπλουμένη εἰς τὴν 'Ελλάδα. Οἱ γυμναστικοὶ σύλλογοι τῶν 'Αθηνῶν, τῶν Πατρῶν καὶ ἄλλων τινῶν πόλεων, ἐργάζονται πρὸς τοῦτο ἐπιτυχῶς. 'Αλλ' ἀνάγκη νὰ γενικευθῇ τὸ πρᾶγμα. 'Η ἀνέγερσις γυμναστηρίων εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις, βαθμηδόν δὲ καὶ εἰς τὰς κωμοπόλεις μας, ἢ ἱδρύσις ἐτησίων ἐθνικῶν ἀγῶνων, ἰδοῦ ποῦ καὶ πῶς δύναται ἢ 'Επιτροπῇ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπιφελῶς τὰ τυχόν περισσεύματά τῆς.

Τοῦτο, Κύριοι, εἶναι τὸ ὄνειρόν μου. "Αλλοτε ὠμίλησα περὶ τῆς σημασίας τῆς σωμαστικῆς ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει ἀγωγήν. Δὲν θὰ ἐπαναλάβω ὅσα τότε εἶπα, ἀναφέρον τὸ παράδειγμα τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων καὶ τὸ παράδειγμα τῶν 'Αγγλων, ἐχόντων σήμερον τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν ἀθλητισμὸν. Τούτους μιμῶνται ὅλα τὰ ἔθνη, κατανοοῦντα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐν μέτρῳ γυμναστικῆς εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας. 'Επιβλέλλεται καὶ τῆς 'Ελληνικῆς νεότητος ἢ ἐπὶ τὸ ἀνδρικότερον μόρφωσις. Τὸ ἔδαφος εἶναι πρόσφορον. Αἱ παραδόσεις τῆς σωμαστικῆς διετηρήθησαν πάντοτε εἰς τὴν 'Ελλάδα, ἰδίως μεταξύ τοῦ λαοῦ μας. 'Η σπουδάζουσα νεότης τὰς εἶχε μέχρι νινὸς παραμελήσει, ἀλλὰ πρὸ τινῶν ἐτῶν ἤρχισεν εὐτυχῶς καὶ πάλιν νὰ ἐπιδίδεται καὶ νὰ ἐπιδίδῃ εἰς τὴν γυμναστικὴν, ἀκολουθοῦσα τὰς ἀλλοῦ ἐπικρατούσας νεωτέρας μεθόδους.

Κύριοι, ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων ἀγαθῶν τὰ ὅποια προσδοκῶ ἐκ τοῦ εἰς 'Αθήνας πανηγυρισμοῦ τῶν πρώτων διεθνῶν 'Ολυμπιακῶν ἀγῶνων εἶναι τούτο: ὅτι ἢ νεολαία μας, ἀμιλλωμένη πρὸς τὴν νεολαίαν τοῦ λοιποῦ κόσμου, τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ὁποίας θὰ ἴδῃ συνεργομένους εἰς τὴν 'Ελλάδα, θὰ φιλοτιμηθῇ ὅπως γείνη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀξία στεφάνων κατὰ τὰς ἐπομένας 'Ολυμπιάδας, ὅτι κατὰ συνέπειαν, θὰ ἐμψυχωθῇ ἢ καλλιέργεια τῆς

γυμναστικῆς εἰς τὴν πρώτην κοιτίδα τῆς, καὶ ὅτι θὰ δυνάμεθα εὐλόγως νὰ ἐλπίζωμεν αἰσιώτερον τὸ μέλλον ἀπὸ γενεᾶς 'Ελλήνων, τῶν ὁποίων αἱ ὠραι τῆς νεανικῆς σχολῆς θὰ διέρχωνται ἀνδρικόως εἰς παλαίστρας καὶ εἰς παίγνια ἀθλητικά.

Εἶπα: ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων ἀγαθῶν. 'Εχει καὶ ἄλλα.

Τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν: ἢ περιστασις δὲν ἦτο ἴσως ἀρμόδιος δι' ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις. 'Αλλὰ τὸ ζήτημα ἦτο, ἀφοῦ ἀπαξ ἐπαρουσιάσθη εὐκαιρία μοναδική, ἀφ' ἑαυτῆς καὶ χωρὶς νὰ τὴν προκαλέσωμεν, ἂν δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπωφεληθῶμεν αὐτῆς, καὶ διὰ τὴν γενομένην εἰς τὴν 'Ελλάδα τιμῆν, καὶ διὰ τὰς ἠθικὰς καὶ ὑλικὰς ὠφελείας ὅσας δύναται νὰ μᾶς προσπορίσῃ. — Εἰς πᾶσαν πόλιν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς 'Αμερικῆς ἐφευρίσκουν ἑορτὰς, ὀργανίζουσαν πανηγύρεις διὰ νὰ ἐλκύουν ξένους. 'Ημεῖς ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν διαρκῆ πανηγύριν, χάρις εἰς τὰ μνημεῖα καὶ τὰς ἀναμνήσεις τῆς ἀρχαιότητος, χάρις εἰς τὴν ποικίλην ὠραιότητα τῆς χώρας μας. 'Αλλὰ τὸν θησαυρόν μας τοῦτον δὲν τὸν ἐξεμεταλλεύθημεν ἀκόμη. Καὶ ὅμως, ἴσως ἐκεῖ ἔγκειται, ἐν μέρει τοῦλάχιστον, ἢ λύσις τοῦ νομισματικοῦ μας προβλήματος, — ἢ θεραπεία τῆς νόσου ἢ ὅποια δυστυχῶς περιῆλθεν εἰς τόσον ὀξείαν περίοδον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. 'Ἰδοῦ εὐκαιρία νὰ διευκολύνωμεν εἰς τοὺς ξένους τὸν ὄρομον τῆς 'Ελλάδος, νὰ πληθύνωμεν τὸ ρεῦμα των, — νὰ μελετήσωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς σπουδαίως διὰ τινῶν μέσων δυνάμεθα νὰ τοὺς ἐλκύσωμεν. 'Η Αἴγυπτος εἶναι πλέον δυσπρόσιτος, καὶ ὅμως μυριάδες ξένων τὴν ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος. 'Ας σκεφθῶμεν πῶς νὰ τοὺς φέρωμεν καὶ εἰς τὴν 'Ελλάδα. 'Ηλπίζομεν τοῦτο ἐκ τοῦ σιδηροδρόμου, ὃ ὁποῖος θὰ μᾶς ἐνώσῃ μίαν ἡμέραν μετὰ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην. 'Αλλὰ καὶ πρὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ τι. Οἱ ξένοι δὲν μεταβαίνουν σιδηροδρομικῶς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Διὰ τῆς συχνότερας ἐπαφῆς πρὸς ξένους θὰ ἐπέλθῃ ταχύτερα καὶ ἐντελέστερα ἢ κατὰ ταξίς καὶ ἡμῶν εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ὀλομέλειαν. Δὲν ἀποβλέπω εἰς μόνα τὰ βαλάντια τῶν περιηγητῶν. Προσοκῶ ἠθικὴν ὠφέλειαν ἐκ τοῦ ἀυξάνοντος συγχρωτισμοῦ μετὰ τὸν ἔξωθεν πολιτισμὸν.

'Αλλὰ παρεκτός τῶν τοιοῦτων ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ὠφελημάτων, παρεκτός τῆς γενομένης εἰς τὴν 'Ελλάδα τιμῆς, παρεκτός τῆς ἐνθαρρύνσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ, οἱ 'Ολυμπιακοὶ οὗτοι ἀγῶνες, καὶ προτοῦ ἔτι τελεσθῶν, ἐπροξένησαν ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον δὲν προέβλεπον: "Εφερον εἰς ἐπαφὴν ἀμεσώτεραν, συχνότεραν καὶ μεγαλύτεραν τὸν Διαδόχον μετὰ τοὺς συμπολίτας του. "Εδῶκαν ἀφορμὴν νὰ ἐκτιμῆσωμεν τὰ ἔξοχα προτερήματά του, τὸν ζῆλον του ὑπὲρ παντὸς ἐθνωφελoῦς ἔργου, τὸ ἀσκόν του πρὸς μελέτην τῶν λεπτομερειῶν καὶ τῶν γενικότητων παντὸς ζητήματος,

τὴν εὐθύτητά του, τὸ σθένος του, τὸ ἀποφασιστικόν του. Ἔδωκαν ἀφορμὴν νὰ γνωρίσωμεν καλλίτερον καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς λαοφιλήτους ἀδελφούς του, νὰ τοὺς ἀγαπήσωμεν ἔτι περισσότερον καὶ ν' αὐξήσωμεν τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὸν Βασίλεα, εἰς τὸν ὅποιον χρεωστοῦμεν τοὺς εὐέλπιδας τούτους βλαστούς τοῦ θρόνου του.

Χάρις εἰς αὐτούς ἡ ὑπόθεσις τῶν διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ἀρχίζει ὑπὸ καλοῦς αἰώνους. Εὐχέσθε καὶ τὰ τέλη της καλά, διὰ νὰ μὴ ὀσθῆ ποτὲ αἰτία μετανοίας εἰς οὐδένα τῶν εἰς αὐτὴν ἀναμιχθέντων.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΓΙΑΛΛΙΝΑ

ΚΑΙ

ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΤΟΠΑΛΗ

Εἶδες κάπου, πρὶν ἢ μέρα
Πρὶν τὸ βράδυ ἀρχίσῃ ἀκόμα,
Ροδοφώτιστον αἰθέρα
Νὰ παρώμοιασε ποτὲ
Μὲ τῆς νύφης σου τὸ χρῶμα,
ἽΩ ζωγράφε ξακουστέ;

Σὰν τ' ἀστέρια εἶναι βγαλμένα,
Σὰν οἱ ζέφυροι σιγάνε,
Εἶδες πέλαγο κάνενα
Μὲ κατάστρωτα νερά
Τ' οὐρανοῦ καθρέφτης νᾶναι
Ἵς τ' ἀγγέλου σου ἡ θωριά;

Δὲν τὴν ἤξερες, καὶ λέω
Πῶς, δουλεύοντας μ' ἐλπίδα
Ν' ἀγναντέψης ἓνα Ὁραῖο
Ποῦ σὸ νοῦ σου εἶχες βαθειά,
Ἄπ' τὰ δάχτυλα ἡ γραφίδα
Θὲ νὰ δῶπεσε συχνά;

Ναί· ποτὲ της δὲν ἤμπόρει
Κρούα, πιστὰ νὰ ζωγραφίξῃ
Οὐρανοὺς, πεδιάδας, ὄρη,
Βράχους, πέλαγα, χωρὶς
Δάμψη νέα νὰ τοὺς χαρίζῃ
Κ' ἓνα φύσημα ζωῆς.

Νοῦς, καρδιά καὶ τέχνη ἀνάμα
Πῶς σὲ λίγο ἤθελαν φτάσῃ
Νὰ μᾶς δείξουν τέτοιο θᾶμα,
Ἄν, στὴ μέση ἀπ' ἄλλο φῶς,
Ὁνειρόπλαστο κοράσι
Δὲ σοῦ πρόβαινεν ὀμπρός;

Ἄλλ' ἡ τέχνη μᾶς ἐφάνη
Πλέον 'ς ἐσὲ δυναμωμένη
Σὰν ἐβγαῖκε ἀπὸ τὴν πλάνη.
Καὶ μία κόρη ἀληθινὴ
Θεῖο της πρότυπο ἔχει γένη
Καὶ ὀδνηγῖτρα της πιστή.

Ἀπὸ ἔρωτα ὡς τὰ βάθη
Λέω τὸ στήθος σου νὰ ἐκάν,
Μόλις γύρισε νὰ μάθῃ
Τέχνη τέτοια ἢ λυγερόν,
Καὶ σοῦ κάθισε σὸ πλάϊ
Μὲ μίαν ὄψη ἀγγελικὴ.

Μάτι ἀνθρώπινο, σὰ φτάσῃ
Νὰ χαρῆ τὰ ἔργα ἐκεῖνα
Ποῦ ἀπὸ τότες ἔχεις πλάσῃ,
Θὰ ξανοίξῃ φανερά
Τῆς ἀγάπης τὴν ἀχτίνα
Καὶ στοῦ βράχου τὴν ἐρμιά.

Στὴ χαρὰ ποῦ σὲ προσμένει
Μῆν, ὦ φίλε, ξαστοχίσης
Πῶς ἀγνή σου ἐρωτεμένη
Πρώτη ἐστάθηκεν αὐτὴ
Ὅπου σ' ἄψυχα τῆς φύσης
Δίνει ἀντάμα σου πνοή.

Τώρα τρέχα θαρρεμένος
Νέα στὴ γῆ ζητώντας κάλλη,
Τί, σὰν εἶσαι ἀποσταμένος,
Θάχης θεῖα παρηγοριά
Ν' ἀναπαύης τὸ κεφάλι
Σὲ γλυκύτατη ἀγκαλιά.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ¹

ΚΡΙΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΩΝΟΔΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

10) *Κρίνος καὶ Ῥοδοῦλα*. Βοσκὸς κηθήμενος ὑπὸ ἰτέαν παίζει φλογέραν, ἐν ᾧ ἀφροπλασμένη βοσκοπούλα, ἐξηπλωμένη ἐπὶ τοῦ χόρτου, στηρίζει εἰς τὰ γόνατά του τὴν ξανθὴν κεφαλὴν της. Ὁ Κρίνος (ὁ βοσκὸς) γεμίζει μὲ τρυφερὰ φιλήματα τὸ πρόσωπον καὶ τὸν μαρμαρίνον λαιμόν της· τὸ δὲ στήθος της κλονίζεται ἐκ τῆς ταχείας ἀναπνοῆς. Ὁ Κρίνος ἀναλαμβάνει τὴν φλογέραν του καὶ «τ' ἀηδόνι ποῦ κελαδοῦσε 'ς τὴν ἰτιά ἔπαψε γιὰ ν' ἀκούσῃ, καὶ ἡ φύσις τόσο ζωογονήθηκε ποῦ ἄπλωσε ὁ Ζέφυρος τὰ φτερά του καὶ ἔσμιξε 'ς τὴν ἡσυχὴ μελωδία τοῦ βοσκῶ τοῦ κελάρυσμα τοῦ ῥυακίου μὲ τῶν ἰτιῶν τὸ ψιθύρισμα». Ἄλλ' εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ ῥυακίου ἀνοίγονται τὰ καλάμια καὶ ὁ Μῆτρος, ὁ κατασκοπεύων τὴν ἐρωτικὴν σκηνήν, φεύγει κλαίων καὶ μὴ στρέφων νὰ ἴδῃ τὸν τόπον εἰς τὸν ὅποιον δὲν θὰ ἐπανέλθῃ πλέον. Ἡ Ῥοδοῦλα ἦτο μνηστὴ του καὶ ὁ Κρίνος ἀδελφός του.

Τὸ διηγημάτιον τοῦτο συνδέει τὴν ψευδῆ χάριν τῶν ἐπιτετηδευμένων πραγμάτων μετὰ τῆς εἰδυλλιογραφικῆς κοινοτοπίας τῶν Μήτρων, τῶν κωδωνισμάτων καὶ τῶν βελασμάτων· δείγματα ὕφους· «τὴν ἀρμονίαν ἐρρυθμίζαν τὰ βελάσματα» οἱ ὀδόντες παραβάλλονται πρὸς «δύο σειρὲς σταγόνων ἀδαμαντίνης δρόσου». Τὸ κάλλος τῆς βοσκοπούλας περιγράφων ὁ συγγραφεὺς λέγει· «καθὼς ἦτο τὸ πρόσωπό της δροσερὸ καὶ ἄφθονα λουμένον σὲ ἡλιακὴς ἀκτίνες οὔτε τοῦ Ῥαφαήλου τὰ πινέλα δὲν θὰ μπορούσαν νὰ τὸ ζωγραφίσουν»· ἂν δὲν ἤμην βέβαιος ὅτι ὁ Ῥαφαὴλ ἐτέθη ἐδῶ ἐκ ῥητορικῶν λόγων, ἀπλῶς ὡς σύμβολον ἀνυπερβλήτου ζωγραφικῆς πανσθενείας, θὰ

¹ Ἴδε σελ. 138.

παρετήρουν εἰς τὸν συγγραφέα ὅτι ἡ ψυχικὴ κατάστασις τῆς ἡρωίδος του καὶ ἡ ὅλη σκηνὴ ἔπρεπε νὰ ἐνθυμίσῃ εἰς αὐτὸν μᾶλλον τὸν Κορρέγιον. Τούτου κατ' ἐξῆς· αἱ γυναῖκες εἶνε ἡλιόλουστοι καὶ ἡδουπαθεῖς—καὶ αὐταὶ αἱ ἅγαι του ἀκόμη—καὶ ἔχουσι φιλάρεσκον καὶ μειδιῶν τὸ στόμα, ὑγρὸν καὶ τηκόμενον τὸ βλέμμα, ἔρωτος δὲ φρικιάσεις διαθέουσι τὸ νωχελὲς καὶ περικαλλέστατον σῶμά των· ἄλλως δὲ—ἂν ὀπισθεν τῶν λέξεων ἐξῆ ὁ κόσμος τῶν πραγμάτων καὶ δὲν ἠνοίγετο τὸ κενόν—ὁ «Ἵπνος τῆς Ἀντιόπης», ἥτις κοιμάται ὑπὸ δένδρον μετὰ τοῦ μικροῦ ἔρωτος, παρέχων ὄχι μικρὰν ἀναλογία πρὸς τὴν ἐδῶ περιγραφομένην σκηνήν, θὰ ἔφερεν αὐτομάτως εἰς τὴν μνήμην τὸν Κορρέγιον.

11) *Σπέρνει ὁ Κατεργαῶς τὸν Μάρτην καὶ θερίζει τὸν Ἀπρίλην*. Ἐντὸς ἐπαρχιωτικοῦ καφενεῖου, τὴν παραμονὴν τῆς Πρωταπριλιάς, ὁ συμβολαιογράφος κύρ Κοροῖδᾶς παίζει σκαπῖλι μετ' ἄλλων· παρέκει ὁ νήλυς μοίραρχος συνομιλεῖ μετὰ τοῦ κτηματίου Κατεργαῶ· ὁ μοίραρχος ἐρωτᾷ τίς εἶνε ὁ τόσον θορυβῶν καὶ ἀνατρέψας ἐν τέλει τὸ τραπέζιον διὰ τοῦ γρόνθου του· ὁ Κατεργαῶς τῷ λέγει μετὰ πονηρίας ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος συνηθίζει νὰ κάμνῃ ἀστεῖα, καὶ ἄτοπα μάλιστα, «ἐρχεται λόγου χάριν καὶ σὲ λέγει χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃς:—ἦλθν νὰ σοῦ κάμω τὴν διαθήκη σου». Τὴν ἐπαύριον, χωροφύλαξ «ἀσκακλεμμένος ἀπὸ τὸν Κατεργαῶ» φθάνει ἀσθμαίνων εἰς τὸ συμβολαιογραφεῖον τοῦ Κοροῖδᾶ καὶ λέγει ὅτι ὁ μοίραρχος τὸν προσκαλεῖ κατεσκευασμένος νὰ τῷ κάμῃ τὴν διαθήκην του. Ὁ συμβολαιογράφος τρέχει· ὁ μοίραρχος ἐνθυμηθεὶς τοὺς χθεσινούς λόγους καὶ νομίσας ὅτι ὁ Κοροῖδᾶς ἦλθε νὰ «κάμῃ ἀστεῖα» τὸν κρημνίζει ἀπὸ τὴν κλίμακα «ποῦ ἂν δὲν ἄφινε τὸ καλάμαρι γιὰ νὰ πιάσῃ τὸ κάγκελο τῆς σκάλας θὰ μέτρει τὰ σκαλιὰ μπρούμυτα καὶ ἀνάσκαλα». Τότε ἐνεθυμήθη ὁ Κοροῖδᾶς ὅτι ἦτο Πρωταπριλιά.

Ἡ φάρσα αὕτη εἶνε γεγραμμένη εἰς ὠραίαν καὶ φυσικὴν δημηώδη γλωσσῶσαν καὶ ἔχει τὸ ὕψος ἀβίαστον, ἀλλ' ὁ μῦθος εἶνε ἀσήμαντος καὶ μικροχαρῆς.

12) *Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος ἐνὸς περιοδικοῦ*. Ὁ συγγραφεὺς κατὰ τὴν ἐφηβικὴν του ἡλικίαν ἐν ὄνειρον εἶχε, νὰ γίνῃ συντάκτης περιοδικοῦ. Ἐπίκουρον εἰς τὰ σχέδιά του εὗρε συμμαθητὴν του, υἱὸν δημοσιογράφου· ἠγοράσθη χάρτης διὰ διακόσια ἀντίτυπα, ἐξυλογραφήθη ἡ ἐπικεφαλὴς, καὶ ἐξευρέθησαν τὰ τυπωτικά· ὕλη ὑπῆρχεν ἄφθονος. Ἄλλ' ὅτε οἱ δύο φίλοι εἰσῆλθον εἰς τὸ τυπογραφεῖον, τὸ ὅποιον ἐκεῖτο εἰς τὸ πλυσταρεῖον, διὰ νὰ τυπώσῃσι τὸ στοιχειοθετηθὲν περιοδικόν των εὗρον ἐπὶ τοῦ χειροπειστηρίου τὴν πλάκα τῆς ἐφημερίδος· «ὁ τολμῶν νικᾷ» λέγουσι, καὶ τὴν καταβιάζουσι· ἀλλ' ὦ φρίκη! ἡ πλάξ καταρρέει, οἱ δύο φίλοι τὴν ἐπαναθέτουσι περὶ τρομοῖς εἰς τὴν θέσιν της, ἐναρμόζοντες τυχαίως, ὅπως ὅπως, τὰ πεσόντα γράμματα.